T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/344
KARAR NO : 2021/437
KARAR TR : 20/09/2021

ÖZET: Davalı TEİAŞ tarafındanlaşma hükümlerine aykırı olarak fazla tahakkuk ettirildiği iddia edilen Rüzgar Enerji Santrali (RES) katkıpayı bedelinin yerinde olmadığının tespiti istemiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : Z.T. Enerji Elektrik Üretim Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Vekilleri : Av.R.Ç., Av.H.Y.Ç., Av.R. R.Ö.
Davalı : Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi
Vekilleri : Av.M. D.,Av. Ö.Ö.Ç.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili dilekçesinde, müvekkili Şirketin, Ç. Rüzgâr Enerjisi Santralını işlettiğini,davalı ile ilgili Yönetmelik hükümleri doğrultusunda yapılan yarışma sonucunda,ürettiği her bir kWH için davalıya 2,9-Krş ödemeyi taahhüt ederek Antakya2 İskenderun-2 Elektrik İletim Hattından sisteme bağlantı hakkı kazandığını; Yönetmelik hükümlerine göre davalı ile müvekkil Şirket arasında Rüzgâr Enerjisi (RES) Katkı Payı Anlaşması imzalandığını, daha sonra bu sözleşmenin revize edildiğini; Anlaşma'nın 3. maddesinde ve bu Anlaşma'nın dayandığı Yönetmeliğin 9. maddesinde belirtilen esaslara göre hesaplanacak katkı payının, tesisin bir yıllık elektrik enerjisi üretimi üzerinden hesaplanan bir önceki yıla ait yıllık toplam RES katkı payı tutarının 15 Ocak günü saat 17:00'ye kadar TEİAŞ tarafından müvekkili Şirkete faturalanacağını; ilgili formüle göre değerler yerleştirilerek hesap yapıldığında Elektrik Enerjisi üretimi için müvekkilinin, 2020 Ocak ayında TEİAŞ tarafından düzenlenecek faturaya göre ödemesi gereken toplam RES Katkı Payı Tutarının KDV dahil olmak üzere 7.876.622,69 TL olması gerektiğini; ancak davalının,açık Anlaşma hükümlerine aykırı ve keyfi bir yorum yaparak,Yönetmelik ve RES Katkı Payı Anlaşmasındaki formülün mahiyetini değiştirdiğini,bir önceki yılın kümülatif TÜFE oranına bir puan ilave etmek suretiyle hesaplamaya başladığını; davalının öngördüğü şekilde anlaşma hükümlerinin yok sayılarak katkı payı hesabı yapılması halinde, birkaç yıl içerisinde müvekkilinin, o yıl elde ettiği gelirin tamamını davalıya katkı payı adı altında ödemek zorunda kalacağını;davalının, Anlaşmaya ve Yönetmeliğe aykırı bir yorum ve yöntemle hesapladığı bedel üzerinden 24/01/2020 tarihli TEE2020015800189 numaralı KDV Dahil 17.059.634,64 TL bedelli e-faturayı düzenleyerek müvekkili Şirkete e-fatura sistemi üzerinden 24/01/2020 tarihinde; ayrıca faturaya ilişkin üst yazı niteliğindeki E.43192 no'lu yazısını da 30/01/2020 tarihinde ilettiğini; müvekkilinin ihtarname ile faturaya itiraz ettiğini; tutarının 7.876.622,69 TL olması gerektiğini TEİAŞ'a bildirdiğini, fatura tutarının 9.183.011,94 TL'lik bölümünün, müvekkili tarafından düzenlenen 29/01/2020 tarih ve ZTE2020000000006 nolu iade faturası ile davalıya gönderildiğini; bununla birlikte, müvekkilinin, yasal hesaba göre ödemesi gereken, itiraz edilmeyen KDV dâhil 7.876.622,70 TL'yi davalıya ödediğini,sorunun çözümü için yazışmalar yapılmasına rağmen davalının,anlaşma hükümlerine göre yapılmış bulunan hesaplamayı kabul etmediğini ifade ederek; TEE2020015800189 numaralı KDV Dahil 17.059.634,64 TL bedelli faturanın KDV dâhil 9.183.011,94 TL'lik kısmından müvekkilinin borcunun olmadığının tespitine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı TEİAŞ vekili cevap dilekçesinde, davanın görüm ve çözümünde idari yargının görevli olduğunu ileri sürerek yargı yolu itirazında bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

3.**Ankara 11. Asliye Ticaret Mahkemesinin 11/03/2021 tarihli ve E.2020/415sayılı kararı ile,** davaya bakmaya mahkemelerinin görevli olduğu gerekçesiyle davalı tarafın görev itirazının reddine karar vermiştir.

4. Davalı vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyasının onaylı örneği ile birlikte Danıştay Başsavcılığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Danıştay Başsavcılığı Talebi

5. Danıştay Başsavcısı, açılan davanın idari yargı yerinde görülmesi gerektiğinden bahisle 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi gereğince, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına, dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine karar vermiştir. Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ilişkin talebin ilgili kısımları şöyledir:

"Elektrik enerjisine ilişkin faaliyetleri, temel olarak "üretim", "iletim", "dağıtım" ve "ticaret" başlıkları altında toplamak mümkündür. Hizmetin kesintiye uğramasının alternatif maliyetleri çok

yüksek olduğu için bütün bu faaliyetlerin bir koordinasyon içinde yürütülmesi şarttır. Bu amaçla, 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ile 2001 yılında kamu tüzel kişiliğini haiz, İdarî ve mali özerkliğe sahip ve bu Kanun ile kendisine verilen görevleri yerine getirmek, enerji piyasasını düzenlemek ve denetlemek üzere Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) kurulmuştur.

Elektrik piyasası faaliyetleri, 4628 sayılı Kanun ile 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu ve ilgili mevzuatında detaylı olarak düzenlenmiştir. 6446 sayılı Kanun'un 4. maddesi, elektrik piyasası faaliyetlerini, üretim, iletim, dağıtım, toptan veya perakende satışı, ithalat ve ihracatı ile piyasa işletimi faaliyetleri olarak sıralamıştır. Kanun'da elektrik enerjisi "iletim" faaliyetinin münhasıran Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından yürütülebileceği düzenlenmiştir. Diğer faaliyetlerde ise, kamu tüzel kişilerinin yanında, özel hukuk tüzel kişilerinin de hizmetlerin yürütülmesine katılabileceği öngörülmüştür. Elektrik piyasası faaliyetlerinin yürütülmesinde kamu-özel ayrımı yapılmaksızın, kural olarak, lisans alınması zorunluluğu getirilmiştir. Bu itibarla, elektrik piyasası faaliyetlerinin, arz güvenliğini ve kamu hizmeti gerekliliklerini sağlayacak uyum içinde yürütülmesi adına düzenleme, denetleme ve kolluk faaliyetlerinde bulunma işlevlerinin kamu gücüyle yerine getirildiği bir kamu hizmeti faaliyeti olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Davalı TEİAŞ, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 3. maddesine ve 20/02/2001 tarih ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununa dayanılarak çıkarılan 05/02/2001 tarih ye 2001/2026 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca İktisadi Devlet Teşekkülü şeklinde teşkilatlandırılmış olup, sermayesinin tamamı Devlete ait, tüzel kişiliğe sahip bir kamu kuruluşudur. Elektrik iletim tesislerini İşletme görevi elektrik enerjisi iletim faaliyetleri kapsamında TEİAŞ tarafından yürütülmektedir.

(Mülga) 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun 3. maddesinin 5. fıkrasında; "Rüzgâr enerjisine dayalı üretim tesisi kurmak üzere yapılmış veya yapılacak olan lisans başvuruları kapsamında, bu Kanun ile 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu kapsamında Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından yapılacak teknik değerlendirme ve ardından Kurum tarafından yapılacak değerlendirme sonucunda lisans almak için gerekli koşulları sağlayan başvuru sahipleri belirlenir Yapılan belirleme sonucunda da aynı bölge ve/veya aynı trafo merkezi için birden fazla başvurunun bulunması durumunda, bu başvurular Kurum tarafından Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketine gönderilir, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından bu durumda olan başvurular arasından sisteme bağlanacak olanı belirlemek için yarışma yapılır Yapılan yarışmada, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketine işletmeye girdikten sonra yönetmelikle belirlenecek bir süre boyunca üretilecek kWh başına ödenecek en yüksek katkı payını teklif ve taahhüt eden başvuru sahibi belirlenerek yarışma sonuçları Kuruma gönderilir. Lisans verilmesine ilişkin tüm hak ve yetkiler Kurula aittir. Katkı payı gelirleri Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından münhasıran sisteme bağlanacak üretim tesisleri için gerekli iletim yatırımlarının finansmanında kullanılır. Yarışmaya ve yarışma sonunda belirlenen katkı payının ödenmesine ilişkin usûl ve esaslar Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından hazırlanacak ve Kurum tarafından onaylanacak yönetmelikle düzenlenir" düzenlemesine yer verilmiş ve bu hüküm doğrultusunda, EPDK tarafından onaylanan, "Rüzgâr Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi Kurmak Üzere Yapılan Lisans Başvurularına İlişkin Yarışma Yönetmeliği" (Yönetmelik) 22/09/2010 tarihli ve 27707 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davacının davaya konu Ç. RES tesisi için yukarıda anılan Yönetmelik kapsamında, 2011 yılında yapılan yarışmalara katılarak iletim sistemine bağlantı hakkı kazandığı, yarışma sonrasındaki sürecin; RES Katkı Payı Anlaşması, Bağlantı Anlaşması ve Sistem Kullanım Anlaşmalarının imzalanmasından sonra ilk geçici kabulün yapılıp üretime geçilmesi şeklinde sürdüğü, davacı şirket ile ile davalı TEİAŞ arasında, davacı şirkete ait üretim tesisinin ilk ünitesinin geçici kabulünün yapıldığı tarihten başlamak üzere ve tüm tesisin geçici kabulünün yapıldığı tarihten itibaren yirmi yıl süre boyunca TEİAŞ'a ödeneceği taahhüt edilen, rüzgâr enerjisine dayalı elektrik üretimi santrali (RES) katkı payı bedelinin ödenmesi konulu "RES Katkı Payı Anlaşması"nın akdedildiği, davacının ilgili tesis için Lisans alarak faaliyetlerine başladığı, yarışmaya katılan ve kazanan şirketlerle TEİAŞ arasında imzalanan anlaşma gereğince, dava konusu RES katkı Payı Faturasının hesaplandığı, dava konusu 23/01/2020 tarihli ve TEE 2020015800189 nolu, RES Katkı Payına ilişkin KDV dahil 17.059.634,64 TL bedelli faturanın, sadece 7.876.622,70 TL'lik kısmının davacı tarafından davalı TEİAŞ'a ödendiği, davacı tarafından, davalı TEIAŞ'ın, taraflar arasında imzalanan 26/01/2012 tarihli RES Katkı Payı Anlaşması ve ilgili yönetmelik hükümlerine aykırı şekilde hesaplama yaptığı, bu hesaplamanın haksız ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek, fazla tahakkuk ettirildiği iddia edilen KDV dahil 9.183.011,94 TL'lik kısmı için davacı şirketin borçlu olmadığının tesbiti istemiyle bu davanın açıldığı, anlaşılmıştır.

Uyuşmazlıkta, dava konusu RES Katkı Payı Bedelinin mülga Rüzgar Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi Kurmak Üzere Yapılan Lisans Başvurularına İlişkin Yarışma Yönetmeliğinden kaynaklandığı açık olup, bu konuda yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri uyarınca yetkilendirilen TEİAŞ Genel Müdürlüğünce kamu hukuku alanında, kamu gücüne dayalı, re'sen ve tek yanlı olarak tesis edilen RES Katkı Payı bedellerinin tazmini için açılan davada yargısal denetimin, idari yargıda yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır..."

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCESİ

6. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesine göre Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

7. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, uyuşmazlığın idari yargı yerince görüm ve çözümünün gerektiğinden bahisle, 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi gereğince yapılan başvurunun kabulü gerektiği yolunda yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"... (Mülga) 4628 sayılı Kanun'un 3. maddesinde; (...) " hükmüne yer verilmiştir. Bu hükme dayanılarak çıkarılan ve 22/09/2010 tarihli ve 27707 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Rüzgâr Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi Kurmak Üzere Yapılan Lisans Başvurularına İlişkin Yarışma Yönetmeliği ile rüzgâr enerjisine dayalı üretim tesisi kurmak üzere yapılmış lisans başvurularından sisteme bağlanacak olanı/olanları belirlemek için yapılacak yarışmaya ve yarışma sonunda belirlenen RES Katkı Payının ödenmesine ilişkin usul ve esaslar ile bu yarışmaya katılacak tüzel kişilerin yükümlülükleri düzenlenmiştir.

Dava konusu uyuşmazlık, bir özel hukuk sözleşmesinin uygulanmasından kaynaklanmayıp; Mülga 4628 sayılı Kanun'un 3. maddesi ile bu maddeye dayanılarak çıkarılan Yönetmelik ve Yönetmelik eklerinde yer alan teklif mektubu, taahhütname ve RES katkı payı anlaşması hükümlerinin uygulanmasından kaynaklandığından, bu düzenlemelerin uygulanması hususunda yetkilendirilen, üstün ayrıcalıklara sahip olan, yükümlülükler rejimine tabi tutulan, sorumluluğu ve denetimi bir kamu otoritesi tarafından üstlenilen kamu hizmeti niteliğindeki elektrik iletim faaliyetini yürüten TEİAŞ Genel Müdürlüğü tarafından, yine belirtilen mevzuat hükümleri kapsamında kamu gücüne dayalı, re'sen ve tek yanlı olarak tesis edilen işleme yönelik açılan davanın çözümünde idari yargı yerlerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır..."

IV. İLGİLİ HUKUK

8. Anayasa'nın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmış; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde de, tam yargı davaları, idarenin eylem ve işlemlerinden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan davalar olarak tanımlanmıştır.

9. İdari işlem ve eylemlerden doğan zararların tazmini taleplerinin, 2577 sayılı Kanunu'nun 12 ve 13. maddeleri uyarınca, idari Yargı yerlerinde açılacak tam yargı davalarına konu edilmeleri, anılan Kanun hükümlerinin gereğidir.

10. 3154 sayılı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un *"Görev"* başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrasının j bendi şöyledir:

"(Ek: 4/6/2016-6719/4 md.) Elektrik üretim, iletim, dağıtım ve tüketim tesislerinin milli menfaatlere ve modern teknolojiye uygun şekilde kurulması ve işletilmesi için gerekli yükümlülükleri ile ilgili olarak inceleme, tespit, raporlama, proje onay ve kabul işlemleri yapmak üzere; ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarını, 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu kapsamında dağıtım lisansı sahibi tüzel kişileri veya özel hukuk tüzel kişilerini görevlendirmek, yetkilendirmek veya bu tüzel kişilerden hizmet satın almak ve bu tüzel kişilerin nitelikleri, yetkilendirilmesi, hak ve yükümlülükleri ile bu tüzel kişilere uygulanacak yaptırımları ve diğer hususları yönetmelikle düzenlemek."

11. 6446 sayılı Elektrik piyasası Kanunu'nun *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Kanun; elektrik üretimi, iletimi, dağıtımı, toptan veya perakende satışı, ithalat ve ihracatı, piyasa işletimi ile bu faaliyetlerle ilişkili tüm gerçek ve tüzel kişilerin hak ve yükümlülüklerini kapsar."

12.6446 sayılı Kanun'un *"Elektrik piyasası faaliyetleri"* başlıklı 4. maddesi şöyledir:

"(1) Piyasada, bu Kanun hükümleri uyarınca lisans almak koşuluyla yürütülebilecek faaliyetler şunlardır:
a) Üretim faaliyeti
b) İletim faaliyeti
c) Dağıtım faaliyeti
ç) Toptan satış faaliyeti
d) Perakende satış faaliyeti
e) Piyasa işletim faaliyeti
f) İthalat faaliyeti
g) İhracat faaliyeti
(2) Piyasada faaliyet gösterecek tüzel kişilerin faaliyetlerinde uymaları gereken usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir."

13. 20/02/2001 tarihli, 2001/2026 sayılı Bakanlar kurulu kararı şöyledir:

"Türkiye Elektrik Üretim, İletim Anonim Şirketi'nin; Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi, Elektrik Üretim Anonim Şirketi ve Türkiye Elektrik Ticaret ve Taahhüt Anonim Şirketi unvanlı üç ayrı iktisadi devlet teşekkülü şeklinde teşkilatlandırılmasına ilişkin ekli Karar'ın yürürlüğe konulması;

enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın 5/2/2001 tarihli ve 0330 sayılı yazısı üzerine, 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 5/2/2001 tarihinde kararlaştırılmıştır."

14.6446 sayılı Kanun'un *"İletim faaliyeti"* başlıklı 8. maddesi şöyledir:

"(1) Elektrik enerjisi iletim faaliyeti, lisansı kapsamında münhasıran TEİAŞ tarafından yürütülür. TEİAŞ, bu Kanunla belirlenen faaliyetler dışında bir faaliyetle iştigal edemez. İletim faaliyetiyle birlikte yürütülmesi verimlilik artışı sağlayacak nitelikteki piyasa dışı bir faaliyetin yürütülmesi Kurumun iznine tabidir. İletim sistemi teknik ve teknik olmayan kayıplarını karşılamak amacıyla ve yan hizmetler piyasası kapsamında elektrik enerjisi veya kapasitesi satın alınması veya kiralanması ile iletim sistemi teknik ve teknik olmayan kayıplarını karşılamak için sözleşmeye bağlanan enerjinin, gerçekleşmeler nedeniyle fazlasının satışı bu hükmün istisnasıdır.

(2) TEİAŞ'ın görev ve yükümlülükleri şunlardır:

a) Kurulması öngörülen yeni iletim tesisleri için iletim yatırım planı yapmak, yeni iletim tesislerini kurmak ve iletim sistemini elektrik enerjisi üretimi ve tedarikinde rekabet ortamına uygun şekilde işletmek ve gerektiğinde iletim sisteminde ikame ve kapasite artırımı yatırımı yapmak.

b) Bu Kanun kapsamında yürüttüğü faaliyetlere ilişkin tarife tekliflerini Kurumun belirlediği ilke ve standartlar çerçevesinde hazırlamak ve Kurumun onayına sunmak.

c) Şebeke, dengeleme ve uzlaştırma ve yan hizmetler hakkındaki yönetmeliklerin uygulanmasını gözetmek, bu amaçla gerekli incelemeleri yapmak, sonuçları hakkında Kuruma rapor sunmak ve gerekli tedbirlerin alınmasını talep etmek.

ç) Yük dağıtımı ve frekans kontrolünü gerçekleştirmek, piyasa işletim lisansı kapsamında yan hizmetler piyasasını ve dengeleme güç piyasasını işletmek, gerçek zamanlı sistem güvenilirliğini izlemek, sistem güvenilirliğini ve elektrik enerjisinin öngörülen kalite koşullarında sunulmasını sağlamak üzere gerekli yan hizmetleri belirlemek ve bu hizmetleri ilgili yönetmelik hükümleri doğrultusunda sağlamak.

d) (Ek:25/11/2020-7257/33 md.)(1) İletim sisteminin normal işletme koşulları içerisinde işletilmesi ile işletme güvenliği ve bütünlüğü üzerinde risk oluşturan durumlara ilişkin olarak bağlantı ve sistem kullanım anlaşmalarında düzenlenen sistem kullanım ihlallerinin takibini yapmak, ihlal durumu tespit edilen tüzel kişilere sistem kullanım anlaşmasında düzenlenen cezai şartları ve diğer yaptırımları uygulamak.

e) İletim sisteminde ikame ve kapasite artırımı yapmak.

f) Bakanlığın kararı doğrultusunda uluslararası enterkonneksiyon çalışmalarını yapmak, iletim sistemine bağlı veya bağlanacak olan serbest tüketiciler dâhil tüm sistem kullanıcılarına şebeke işleyişine ilişkin mevzuat hükümleri doğrultusunda eşit taraflar arasında ayrım gözetmeksizin iletim ve bağlantı hizmeti sunmak.

(3) TEİAŞ'ın mülkiyet ve işletme sınırı, iletim sistemine yapılan bağlantı noktasında başlar. Üretim veya tüketim tesisinin iletim sistemine bağlantısının, bir başka üretim veya tüketim tesisine ait şalt sahası üzerinden yapılması hâlinde bağlantı yapılan fiderin kullanım hakkı, işletme ve bakımı TEİAŞ'a aittir. Ancak, TEİAŞ bu tür teçhizatların işletme ve bakımını ilgili üretim veya tüketim sahibi kişilere bedeli karşılığında gördürebilir.

(4) TEİAŞ, Bakanlığın uygun görüşü alınarak uluslararası enterkonneksiyon hatlarının ulusal sınırlar dışında kalan kısmının tesisi ve işletilmesini yapabilir ve/veya bu amaçla uluslararası şirket kurabilir ve/veya kurulmuş uluslararası şirketlere ortak olabilir ve bölgesel piyasaların işletilmesine ilişkin organizasyonlara katılabilir.

(5) Üretim ve tüketim tesislerinin iletim sistemine bağlantısı için yeni iletim tesisi ve bu tesisin sisteme bağlanabilmesi için yeni iletim hatlarının yapılmasının gerekli olduğu hâllerde; bu tesislerin yapımı için TEİAŞ'ın yeterli finansmanının olmaması veya zamanında yatırım planlaması yapılamaması durumlarında, söz konusu yatırımlar, bu tesise bağlantı talebinde bulunan tüzel kişi veya kişilerce müştereken yapılabilir veya finanse edilebilir. Yapılan yatırımın tutarı ilgili tüzel kişi veya kişiler ile TEİAŞ arasında yapılacak bir tesis sözleşmesi ile bağlantı ve sistem kullanım anlaşmaları çerçevesinde iletim sistem kullanım bedelinden mahsup edilmek suretiyle geri ödenir. Geri ödeme süresi üretim ve tüketim tesisleri için en fazla beş yıldır. Bu konuya ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

(6) TEİAŞ elektrik sistemi işletimine yönelik Kurulca düzenlenen usul ve esaslara uygun olarak bilgileri toplar, raporlar ve 10/11/2005 tarihli ve 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu hükümleri çerçevesinde yayımlar.

(7) TEİAŞ iletim sisteminin işletilmesi için ihtiyaç duyulan telsiz sistemi de dâhil her türlü iletişim ve bilgi sistemleri altyapısını kurar ve işletir. Fiber optik kablo altyapısının bir kısmını, kendi faaliyetlerini aksatmayacak şekilde ilgili mevzuat çerçevesinde Kurum görüşleri doğrultusunda üçüncü kişilere kullandırabilir.

(8) İletim şebekesi dışında, ulusal iletim sistemi için geçerli standartlara uygun olan ve üretim faaliyeti gösteren tüzel kişinin lisansı kapsamındaki üretim tesisi ile müşterileri ve/veya iştirakleri ve/veya serbest tüketiciler arasında özel direkt hat tesisi, TEİAŞ ile üretim faaliyeti gösteren tüzel kişi arasında yapılacak sistem kontrol anlaşması ile mümkündür."

15. Elektrik Tesisleri Proje Yönetmeliği'nin *"Tanımlar ve kısaltmalar"* başlıklı 4. maddesinin (1) numaralı

fikrasının jj bendinde; Proje onay biriminin (POB): Elektrik tesislerinin, hesap ve raporlarını inceleyerek proje paftalarını onaylamak üzere görevlendirilmiş Bakanlık birimini veya bu amaçla Bakanlık tarafından yetkilendirilen DSİ, TEİAŞ, TEDAŞ, EDAŞ, EÜAŞ, OSB ve benzeri ihtisas sahibi kurum ve kuruluşları, ifade etmekte olduğu belirtilmiştir.

16. 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun *mülga* 3. maddesinin beşinci fıkrası şöyledir:

"Rüzgâr enerjisine dayalı üretim tesisi kurmak üzere yapılmış veya yapılacak olan lisans başvuruları kapsamında, bu Kanun ile 5627 sayılı Enerji Verimliliği Kanunu kapsamında Elektrik İşleri Etüt İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından yapılacak teknik değerlendirme ve ardından Kurum tarafından yapılacak değerlendirme sonucunda lisans almak için gerekli koşulları sağlayan başvuru sahipleri belirlenir. Yapılan belirleme sonucunda da aynı bölge ve/veya aynı trafo merkezi için birden fazla başvurunun bulunması durumunda, bu başvurular Kurum tarafından Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketine gönderilir. Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından bu durumda olan başvurular arasından sisteme bağlanacak olanı belirlemek için yarışma yapılır. Yapılan yarışmada, Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketine işletmeye girdikten sonra yönetmelikle belirlenecek bir süre boyunca üretilecek kWh başına ödenecek en yüksek katkı payını teklif ve taahhüt eden başvuru sahibi belirlenerek yarışma sonuçları Kuruma gönderilir. Lisans verilmesine ilişkin tüm hak ve yetkiler Kurula aittir. Katkı payı gelirleri Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından münhasıran sisteme bağlanacak üretim tesisleri için gerekli iletim yatırımlarının finansmanında kullanılır. Yarışmaya ve yarışma sonunda belirlenen katkı payının ödenmesine ilişkin usul ve esaslar Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından hazırlanacak ve Kurum tarafından onaylanacak yönetmelikle düzenlenir."

17. Davacı vekilince, RES katkı payı anlaşmasının imzalandığı belirtilmiş olup, söz konusu tarihte yürürlükte olan Mülga Rüzgâr Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi Kurmak Üzere Yapılan Lisans Başvurularına İlişkin Yarışma Yönetmeliği'nin *"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Yönetmeliğin amacı, 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu çerçevesinde, rüzgâr enerjisine dayalı üretim tesisi kurmak üzere yapılmış lisans başvurularından aynı bölge ve/veya aynı trafo merkezi için birden fazla başvurunun bulunması durumunda, sisteme bağlanacak olanı/olanları belirlemek için yapılacak yarışmanın ve yarışma sonunda belirlenen Rüzgâr Enerjisine Dayalı Elektrik Üretim Santrali Katkı Payının ödenmesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir."

18. *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Yönetmelik 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu çerçevesinde, rüzgâr enerjisine dayalı üretim tesisi kurmak üzere yapılmış lisans başvurularından aynı bölge ve/veya aynı trafo merkezi için birden fazla başvurunun bulunması durumunda sisteme bağlanacak olanı/olanları belirlemek için yapılacak yarışmaya ve yarışma sonunda belirlenen RES Katkı Payının ödenmesine ilişkin usul ve esaslar ile bu yarışmaya katılacak tüzel kişilerin yükümlülüklerini kapsar."

19. *"Dayanak"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

"(1) Bu Yönetmelik, 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin beşinci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır."

20. *"Tanımlar"* başlıklı 4. maddesinin (1) numaralı fıkrasının; *e bendinde,* RES'in Rüzgâr Enerjisine Dayalı Elektrik Üretim Santralini ifade ettiği,*f bendinde ise* RES Katkı Payı'nın, Üretim tesisinin ilk ünitesinin geçici kabulünün yapıldığı tarihten başlamak üzere ve tüm tesisin geçici kabulünün yapıldığı tarihten itibaren yirmi yıl süre boyunca RES'te üretilen net elektrik enerjisi için TEİAŞ'a kWh başına ödenecek bedeli ifade ettiği belirtilmiş olup, Yönetmeliğin *"Uygulama Esasları"* başlıklı ikinci bölümünde; yarışmaya katılım, başvuru esasları, yarışma, yarışmadan sonraki iş ve işlemler, RES katkı Payı, RES katkı payı anlaşmasına ilişkin düzenlemeler yer almaktadır.

21. *"RES katkı payı anlaşması"* başlıklı 10. maddesi şöyledir:

"(1) Lisans verilmesi EPDK tarafından uygun bulunan şirket ile TEİAŞ arasında EPDK tarafından belirlenen süre içerisinde Ek-3'te yer alan RES Katkı Payı Anlaşması imzalanır. RES Katkı Payı Anlaşmasının imzalanabilmesi için, 8 inci maddeye göre belirlenen banka teminat mektubunun TEİAŞ'a sunulması zorunludur. RES Katkı Payı Anlaşması imzalanmazsa, TEİAŞ, ilgili şirket tarafından kendisine sunulan banka teminat mektubunu irat kaydeder."

22. TEİAŞ Ana Statüsü'nün *"Hukuki bünye"* başlıklı 3. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

"Bu Anastatü ile teşkil olunan Türkiye Elektrik İletim A.Ş. (Teşekkül) tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir İktisadi Devlet Teşekkülüdür."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

23. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 20/09/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılıKanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin anılan Kanun'un 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde aynı İdarece başvuruda bulunması üzerine Danıştay Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

24. Raportör-Hâkim Taşkın ÇELİK'in, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

25. Dava, davacı şirket tarafından, davalı TEİAŞ ile imzalanan anlaşma hükümlerine aykırı olarak tahakkuk ettirildiği iddia edilen 23/01/2020 tarihli ve TEE 2020015800189 nolu, RES Katkı Payına İlişkin KDV dahil 17.059.634,64 TL bedelli faturanın, fazla tahakkuk ettirilen KDV dahil 9.183.011,94 TL'lik kısmı için, şirketlerinin borçlu olmadığının tesbitine karar verilmesi istemi ileaçılmıştır.

26. TEİAŞ; tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir iktisadi devlet teşekkülüdür.Elektrik enerjisi iletim faaliyeti, lisansı kapsamında münhasıran TEİAŞ tarafından yürütülür.

27. Somut olayda; her ne kadar, taraflar arasındaki RES katkı payı anlaşmasının 5. maddesinde;*"Bu anlaşmanın hükümlerinin uygulanmasından dolayı doğacak veya çıkacak anlaşmazlıkların çözümüne Ankara Mahkemeleri ve İcra Daireleri yetkilidir."* şeklinde bir düzenlemeye yer verilmiş ise de, söz konusu düzenleme görev ya da yargı koluna ilişkin olmayıp, mahkemelerin yer yönünden yetkisini belirlemeye yönelik bir düzenlemedir. Bu nedenle görevli yargı yerinin belirlenmesi açısından bir saptayıcılığı bulunmamaktadır.

28. Önümüzdeki uyuşmazlıkta; dava konusu RES katkı payı bedelinin, mülga Rüzgâr Enerjisine Dayalı Üretim Tesisi Kurmak Üzere Yapılan Lisans Başvurularına İlişkin Yarışma Yönetmeliği'nden kaynaklandığı anlaşılmakta olup, bu hususta yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri uyarınca yetkilendirilen TEİAŞ Genel Müdürlüğünce kamu hukuk alanında, kamu gücüne dayalı, re'sen ve tek yanlı olarak tesis edilen işleme karşı açılan davada,RES katkı payı faturası bedelinin fazla hesaplandığına/dolayısıyla tazminine ilişkin davanın görüm ve çözümünde idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

29. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; Danıştay Başsavcısınca yapılan başvurunun kabulü ile davalı vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Ankara 11. Asliye Ticaret Mahkemesinin 11/03/2021 tarihli ve E.2020/415 sayılı kararının kaldırılması gerekmiştir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan nedenlerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B . Danıştay Başsavcısınca yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile davalı vekilinin görev itirazının reddine ilişkin Ankara 11.Asliye Ticaret Mahkemesinin 11/03/2021 tarihli ve E.2020/415 sayılı KARARININ KALDIRILMASINA,

20/09/2021 arihinde Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU ve Birol SONER'in KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Celal Mümtaz AKINCI	Şükrü BOZER	Mehmet AKSU	Birol SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir TUNÇ	Nurdane TOPUZ	Ahmet ARSLAN

KARŞI OY

Davalı TEİAŞ Ana Statüsünde de belirtildiği üzere; tüzel kişiliğe sahip, faaliyetlerinde özerk ve sorumluluğu sermayesiyle sınırlı bir İktisadi Devlet Teşekkülüdür. Teşekkül; EPK, K.H.K., ve bu Anastatü hükümleri saklı kalmak üzere özel hukuk hükümlerine tabiidir.

Türkiye Elektrik Kurumu (TEK), elektrik sektöründeki yapının yeniden düzenlenmesi amacıyla 1970 yılında çıkarılan 1312 sayılı Kanun ile kurulmuş; özelleştirme politikaları çerçevesinde, Bakanlar Kurulunun 12/08/1993 tarih ve 93/4789 sayılı Kararı ile, Türkiye Elektrik Üretim - İletim A.Ş. (TEİAŞ) ve Türkiye Elektrik Dağıtım A.Ş. (TEDAŞ) adı altında iki ayrı İktisadi Devlet Teşekkülü olarak yeniden yapılandırılmış ve 1994 yılında tüzel kişiliklerine kavuşmuşlardır.

Davalı TEİAŞ'ın ana statüsünde özel hukuk hükümlerine tabi olduğu açıkça düzenlenmiştir.

Açıklanan tüm bu nedenlerle, davacı ile davalının özel hukuk hükümlerine tabi olduklarının tartışmasız olduğu gibi, dosyaya ibraz edilen sözleşme ve protokollerin incelenmesinde, davalının ana statüsünde özel hukuk hükümlerine tabi olacağının açıkça düzenlenmesi ve somut olayda taraflar arasındaki ihtilafın TTK hükümlerine göre çözümlenmesi gerektiği, bu nedenlerle davaya bakmakla görevli yargı yerinin Adli Yargı olduğu anlaşılmakla Sayın Çoğunluğun somut olayda görevli yargı yerinin İdari Yargı olduğu yönündeki kararına katılmıyoruz.20/09/2021

Üye	Üye	Üye
Şükrü BOZER	Mehmet AKSU	Birol SONER